

MAZLUMDER ANKARA ŞUBESİ

16 TEMMUZ 2016 TARİHİNDE
SİTELER BÖLGESİNDE YAŞAYAN SURİYELİ
SİĞİNMACILARIN
MARUZ KALDIKLARI TOPLU ŞİDDET OLAYLARI

Rahmân ve Rahîm Allah adıyla.

ANKARA, 2016

TEŐEKKÜRLER

Bu rapor, Mazlumder Ankara Şubesi tarafından oluŐturulan gözleme ve raporlama ekibi tarafından hazırlanmıŐtır. Gözleme ve raporlama ekibinin içinde; Abdurrahman Ünlü, Abdulbasit AytemiŐ ve Muhammed Huzeyfe Gültekin yer almaktadır.

Rapor alıŐması sırasında katkılarını esirgemeyen Ramazan TekeŐ'e, Mualla Refia Bulut'a, Ahmet IŐıktekiner'e, Berre DoŐan'a ve Mehmet Göksu'ya teŐekkürlerimizi sunuyoruz.

GÖZLEME VE RAPORLAMA EKİBİ

ÖNSÖZ

Modern Ulus - Devletlerin sınırlara "kutsallık" atfeden yapısı, ırkçılık düzeyinde yaklaşımlara neden olabilmekte ve sınırın ötesinden gelene yani mülteciye hoşgörüsüzlük ve şiddet olarak yansıyabilmektedir. Oysa sığınma hakkı bir lütuf değil temel insan haklarından. Bu hakkın ihlalinde farklı kültürlerin bir arada yaşamasının ortaya çıkardığı sorunlar yatmaktadır. Bu bağlamda kültürler arası farkların sebep olabileceği sürtüşmelerin öngörülüp, tedbirlerin alınması elzemdir ve bu görevde devletlere aittir. Bu görevin ihmali halinde kamu güvenliği, can ve mal emniyeti tehlikeye girecektir.

Ankara Siteler Mahallesi de Suriye'den gelen mülteciler ile Türk vatandaşların beraber yaşadığı bir bölgedir. Göçün başlamasından bugüne mahallede ki demografik yapı bir hayli değişmiş, bu ise zaman zaman huzursuzlukların yaşanması ile sonuçlanmıştır. En son 15 Temmuz akşamı yaşananlar ise dernek olarak şahitliğimizde gerçekleşmiş bir gün sonra heyet olarak yaptığımız görüşmeler neticesinde bu rapor ortaya çıkmıştır.

Çalışmada emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür eder, bir daha böyle olayların yaşanmaması adına bu raporun yetkililerce dikkate alınmasını temenni ederim.

Abdurrahman ÜNLÜ

MAZLUMDER Ankara Şube Başkanı

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ VE AMAÇ	5
YÖNTEM	6
KAMP DIŞINDA YAŞAYAN SURİYELİLER	6
KÜÇÜK HALEP: SİTİLER	7
16 TEMMUZ 2016 TARİHİNDE GERÇEKLEŞEN TOPLU ŞİDDET OLAYLARI	
1-Başlangıcı	8
2-Olayların Gelişimi	9
3-Yatışan Olaylar Sonrası Bölgenin Durumu	12
SONUÇ: TESPİT ve ÖNERİLER	13
FOTOĞRAFLAR	15

GİRİŞ VE AMAÇ

Suriye’de halkın 15 Mart 2011 tarihinde ayaklanmasıyla başlayan ve altıncı yılına giren iç savaş hala devam ediyor. İnsan hayatını hiçe sayan, yüzbinlerce sivilin ölmesine sebep olan ve bir o kadarını da mülteci konumuna düşüren bu iç savaş, Suriye halkının vicdanında hiç kapanmayacak yaralar açmıştır. Modern teknolojinin sivil ayrımı yapmayan kitle imha silahlarının da zaman zaman kullanıldığı bu sosyo-politik süreçte demokratik talepleri şiddetle bastırılan ve yaşam hakları tehdit altında bulunan insanlar iltica haklarını kullanarak çeşitli ülkelere göç ettiler. İnsanlar; yaşadıkları yerleri, evlerini, işyerlerini, tarlalarını, yakınlarını; kısaca sahip oldukları her şeyi bırakıp ölümden kurtulmak için gerek ülke içinde kısmen daha güvenli bölgelere, gerekse de ülke dışında başka yerlere sığındılar.

Türkiye, Lübnan, Ürdün ve Mısır gibi ülkeler; Suriye halkıyla olan ortak tarihi geçmişleri ve konumları itibariyle Suriye’ye olan yakınlıkları nedeniyle, dünyanın diğer yerlerine kıyasla çok daha fazla insanın sınırlarına girmesi gerçeğiyle karşı karşıya kalmıştır. Savaş mağdurlarına yönelik açık kapı politikası uygulayarak gelişmiş ülkelerin almadığı bir sorumluluğu alan Türkiye, çok kısa bir sürede gelen çok sayıda savaş mağduru karşısında bocalamış ve sağlıklı politikalar geliştirmekte zorlanmıştır. Beş yılı aşan bir süredir devam eden bu süreçte mültecilik sorununun yol açtığı sosyo-kültürel açmazları yaşayan bir ulus-devlet olarak Türkiye, bu sıkıntılı süreci kontrol edebilecek etkili bir politika gerçekleştirememiştir. Ne göç eden Suriye halkıyla kendi vatandaşları arasında çıkan toplumsal şiddet olaylarını, ne de Suriye halkının yaşadığı bu zor durumun istismar edilmesini engelleyememiştir.

Bu tip toplumsal şiddet olaylarının en son örneği ise 16 Temmuz 2016 tarihinde Ankara’da yaşanmıştır. Suriyeli muhacirlerin yoğun olarak yaşadığı Siterler Bölgesi’ne bağlı Önder Mahallesi’nde Suriyelilere ait dükkânlar ateşe verildi, evler taşlandı ve bazı Suriyeliler sokakta linç edildi. Olaylar esnasında öldüğü tespit edilen kimse olmamış, ağır yaralanmalar ve ciddi maddi kayıplar yaşanmıştır.

Bu çalışmayla, Ankara gibi Suriyeli sığınmacıların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde yerel halk ile Suriye’den gelen halk arasında yaşanan zaman zaman artarak klinik vakalarla sonuçlanan toplumsal şiddet olaylarının sosyo-kültürel ve ekonomik sebepleri araştırılmıştır. Ayrıca bu tip vakaların sıkışan ülke ve dünya siyasetiyle arasındaki ilişkiler tespit edilmeye çalışılmış ve son olarak da, kitleler tarafından Suriyeli mültecilere karşı ileride yaşatılabilecek olası toplu yıkıma maruz bırakılma olaylarının engellenmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların önlem alınmak üzere konuya dikkatlerinin çekilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu rapor Ankara'nın Altındağ ilçesinin Siteler Bölgesi'nde Önder ve Ulubey mahallelerinde yaşanan olaylarda zarar gören dükkân sahipleri, bölgede yaşayan yerel halk, konuyla ilgili kişiler, kurum ve sivil toplum temsilcileri ile gerçekleştirilen mülakatlara dayanmaktadır. Ayrıca raporda olay esnasında ve sonrasında yaşananlarla ilgili çekilmiş fotoğraflar yer almaktadır. Bu fotoğrafların bir kısmı raporlama heyeti tarafından çekilirken bir kısmı da sosyal medya ve çeşitli iletişim araçlarından tespit edilen görüntülerdir.

Mülakatlar esnasında bölge insanına olaya şahitlikleri hakkında çeşitli sorular sorulurken bunun yanında bölgede yerli halk ve Suriye'den gelen insanlar arasında yaşanan, zaman zaman artarak ölüm ve yaralanmalara kadar varan gerilimlerin sosyo-kültürel ve ekonomik sebepleri, medyada yansımaları ve bu yaşananların ülke gündemiyle olan ilişkilerine dair sorular soruldu. Ayrıca muhatap ve yetkililerden beklentilerine dair bilgiler alındı.

Özel hayatın gizliliğine saygı gösterilmesi esasıyla ve olası güvenlik risklerine karşı görüşme yapılan kişilerin kimlik bilgilerine raporda yer verilmezken, isimler yalnızca risk taşımayan gerekli durumlarda kullanıldı.

Raporlama çalışması amacıyla kurulmuş ekip olay esnasında bölgeye giderek yaşananlara bizzat şahitlik etmiş ve bir sonraki gün de tekrardan bölgeye giderek mülakatları gerçekleştirmiş ayrıca fotoğraflama çalışması yapmıştır.

KAMP DIŞINDA YAŞAYAN SURIYELİLER

Türkiye'de Suriyeliler kendileri için kurulan konteyner kent şeklindeki kamplarda yaşayabilecekleri gibi kamp dışında da yaşama imkânı bulabilmektedirler. Zaman zaman da kamp dışında yaşayan Suriyelilerle yerli halk arasında oluşan gerilimler sonucunda Suriyelilerin kamplara tahliye edilmesi ve orada yaşamaya zorlandığı durumlar meydana gelmiştir. Kamp içi yaşamın görece daha düzenli, daha risksiz ve daha güvenilir olmasına rağmen, insanların uzun süre konteyner kentlerde yaşamasının insan olmasıyla temelden çelişmesi, kamp içinde sunulan hizmetlerin mültecilerin psikolojik ve duygusal sorunlarına cevap verememesi yüzünden çoğu Suriyeli kamplarda yaşamayı geçici olarak görmekte ve ilk fırsatta onlar da diğer insanlar gibi kamp dışında normal bir hayata sahip olmak için çabalamaktadırlar.

KÜÇÜK HALEP: SİTELER

Başkent olması ve uzun yıllarca oluşmuş uluslararası göç ağı ilişkilerinin merkezlerinden biri olması nedeniyle Ankara'ya göç etmeyi tercih eden Suriyeliler, iş imkânlarının çokluğu, kira giderlerinin görece az olması gibi nedenlerle daha çok Altındağ Mahallesi Siteler Bölgesi'ne yerleşmişlerdir. Siteler Bölgesinde oturan yerli halk ekonomik olarak orta-alt sınıfın tercih ettiği bir bölge olma özelliğini taşıyor. Mahalledeki mülk sahiplerinin, mahallenin kentsel dönüşüm programına alındığını haber alması üzerine boşalttığı ve Suriyelilere değerinin çok üzerine kiraladığı yerlere Suriyeliler zaman geçtikçe kendi evlerini, dükkânlarını, lokantalarını, okullarını ve sosyal ağlarını kurmayı başarmış ve Siteler Bölgesini adeta küçük bir Halep yapmışlardır. Tüm bunlar sayesinde burada yaşayan Suriyeliler diğer bölgelerde yaşayanlara göre normalleşme sürecini daha sancısız atlatmış kurulan bu 'Küçük Halep' kişilere yaşadıkları travma sonrası psikolojik sağlık sağlamıştır. Ancak bölgede ilk zamanlar belli bir hoşgörü ile karşılanan Suriyeli göçmenler yaşanan yoğun göç dalgası sonucu kısa sürede yaklaşık 40 bin gibi kalabalık bir nüfusa ulaşmıştır. 'Dışarıdan gelenlerin' yerel nüfus karşısındaki oranı yükseldikçe, yerel halkın olumsuz tepkilerinde artış meydana gelmiştir. Suriyelilerin bölgede giderek artması, kira fiyatlarının iki katına çıkmasına ve işyerlerinde ücretlerin düşmesine de neden olmuş ve bu durum Suriyelilere karşı artarak oluşan bir toplumsal nefrete dönüşmüştür.

Bu nefret ilk zamanlar söylem bazında kalırken (Suriyelilerin burada ne işi var, kamplarda yaşasınlar vb.) daha sonra küçük çaplı kimi zaman yaralanmalarla sonuçlanan kavgalara dönüşmüştür. Bu süreç böyle devam ederken zaman zaman ülke gündemine oturan siyasi çıkmazlar ve başka şehirlerde yaşayan Suriyeliler ile Türkiyeliler arasında medyaya yansıyan gerilimler de Suriyelilere karşı nefreti iyice artırmış ve kundaklama olaylarına varıncaya dek şiddet olayları yaşanmıştır.

2014 yılında medyaya "Ankara'da Suriyelilerin Evini Yaktılar" şeklinde yansıyan olaylar bölgede yaşanan gerilimlerin bir örneğini teşkil etmektedir:

*"Bir mahalle sakini ile Suriyeli arasında çıkan kavga ev kundaklamaya vardı. Suriyelilerin kaldığı evi taş yağmuruna tutan mahalle halkını polis dağıttı. Ardından yeniden bina önünde toplanan mahalleli evi ateşe verdi."*¹

Ayrıca Suriyelilerin yaşadığı bu bölgede, yerli halkın tepkileri sadece Suriyelilerle sınırlı kalmamış, onlara yardım eden sivillere de zaman zaman yönelmiş ve linç girişimlerine varan olaylar zaman zaman vuku bulmuştur. Ayrıca sivil kişilerce Suriyelilere yapılan yardımların talan edildiği bölgeden gelen şikâyetler arasında yer almıştır.

Medyaya yansıyan veya yansımayan bu tip irili ufaklı birçok olay yaşanırken son olarak geçtiğimiz yıl(2015) başlayan yıkımlardan sonra bölgedeki güvenlik problemi iyice ortaya çıkmıştır. Uzun yıllardır kentsel dönüşüm kapsamında olan ancak inşaat işlemleri her yıl ertelenen Önder Mahallesi'nde, Altındağ Belediyesi tarafından 29 Temmuz 2015

---

¹Yenişafak Haber Sitesi.

sabahu yıkıma başlanmış ve büyük bir kısmının yıkımı tamamlanmıştır. Yetkililere yapılan sürekli uyarılara rağmen Suriyeli sığınmacılar için gerçekçi hiçbir çözüm üretilmeden yapılan bu yıkımlar sırasında birçok Suriyeli evsiz kalarak zor zamanlar yaşamıştır:

“On binlerce mülteciyi uyum sağlamış oldukları ortamlarından koparmak, zaten var olan barınma problemini daha da güçleştirmek, mültecileri çalıştıkları işyerlerinden uzaklaştırarak işyerlerine erişimi zorlaştırmak, mülteci çocukları eğitimle adapte oldukları bir sistemden alıkoymak, yerel halk ile bütünleşmiş olan bu kitleyi farklı yerlere göndererek yeni toplumsal çatışmalara zemin hazırlamak; elbette ki yeni sosyal sorunlara yol açacak ve mültecilerin yaşamış oldukları onca hak ihlaline, mağduriyete ve travmatik deneyime yenilerini ekleyecektir.”²

Yine yıkımlar sonucu bölgede oluşan bariz güvenlik açığı yetkililere defalarca iletilirken bu açığı kapatmak adına etkili bir adım atılmamıştır:

“Bölgeden çeşitli sebeplerle göç edememiş aileler, evlerinde elektrik ve su ihtiyaçlarını karşılayamamalarına rağmen uygun ev bulamamaları nedeniyle yıkım yapılan bölgede ikamet etmektedir. Evlerin boşaltılmasıyla beraber bölgedeki nüfusun azalmasının güvenlik açığı oluşturarak Suriyeli sığınmacılara yönelik saldırılara imkân tanıdığını gözlemlemiş bulunmaktayız. Yaptığımız tespitlere göre, göç edememiş olan aileler başta hırsızlık olmak üzere ciddi güvenlik temelli hak ihlallerine maruz kalmaktadır. Sığınmacılar, resmi güvenlik görevlilerinin çağrılarına cevap vermediğini ifade ederek kendi güvenliklerini kendileri sağlamaya çalışmaktadır.”³

Bölge insanı yıkımlar sonucu çevre düzenlemesi yapılmadığı için bir yıldır molozlar arasında yaşıyor. 6 ay önce oğluyla beraber molozların arasında gasp edilmeye kalkışılan buna karşı çıkınca da öldüresiye bir saldırıya uğrayan A.S. ve oğlu geçirdiği beyin kanaması sonucu hastaneye kaldırılmıştı. A.S. “bir tane akıllı telefon için bir insan bunu nasıl yapabilir anlamıyorum” diye konuştu. Yıkımlardan sonra geçen bir yılda sürekli bu tip şiddet olayları gerçekleşmiş ve bir önlem alınmamıştır.

16 TEMMUZ 2016 TARİHİNDE GERÇEKLEŞEN TOPLU ŞİDDET OLAYLARI

1-Başlangıcı

3 Temmuz 2016 tarihinde Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın isteyen Suriyelilerin Türk vatandaşlığı alabileceğini söylemesi üzerine medyada bu konu

²Mazlumder'in 10.06.2015 tarihli “Mazlumder'den Altındağ Belediye Başkanı'na Açık Mektup” başlıklı basın açıklaması metninden.

³Mazlumder'in 15.08.2015 tarihli “Ankara Siteler Bölgesi'nde Suriyeli Sığınmacıların Can ve Mal Güvenliği Sağlanmalıdır!” başlıklı basın açıklaması metninden.

üzerine gerek televizyon programlarında gerek gazetelerde köşe yazılarında gerekse de sosyal medyada birçok tartışma yaşandı. Yaklaşık iki hafta boyunca gündem sürekli olarak Suriyelilere verilebilecek olan vatandaşlıktı ve bu yoğun gündem Suriyelilere olan nefret söylemini de besledi. Bu tartışmalarla doğrudan ve dolaylı olarak Türkiye'nin çeşitli yerlerinde Suriyeliler ve Türkiyeliler arasında yaşanan gerginlikler yine çeşitli medya ve iletişim organlarına yansıdı. 7 Temmuz'da Konya'da yaşanan ölüm ve yaralanmalarla sonuçlanan bıçaklı kavga bu duruma örneklik teşkil etmektedir.

Tüm bu yaşananlar üzerine Siteler Bölgesinde yine bir bıçaklı kavga sonucu bir Türkiye vatandaşının yaralanması hadisesi meydana gelmiş ve bu durum bardağı taşıran son damla gibi olmuştur. Bu olay sonucu bölgede yaşayan Türk vatandaşları sosyal medya üzerinden çeşitli ırkçı söylemlerle örgütlenmeye başlamışlar. 16 Temmuz'da saat 19.00' da buluşarak bölgede yaşayan Suriyelilerden bu olayın intikamını alacaklarını ve bölgede adeta Suriyelilere kan kusturacaklarını alenen ilan etmişlerdir.⁴ Bu olaylar üzerine defalarca kez bölge karakoluna bu durumun bilgisi aktarılmış ve ısrarla önlem almaları istenmiştir.

Bölgede tüm bunlar konuşulurken 15 Temmuz gecesi ülkede yaşanan darbe girişiminin püskürtülmesi üzerine yaşanan kutlama ve teyakkuza olma hali ciddi bir güvenlik boşluğu doğurmuş adeta ölüme davetiye çıkarmıştır.

Bölgedeki kimi vatandaşlar Suriyeli tanıdıklarına bu tehlikenin haberini vermiş ve o gün dikkatli olmaları, gerekirse evlerinden çıkmamaları konusunda tavsiyelerde bulunmuştur. Suriyelilerden başka bölgelerde yakınları olanlar onların yanına giderek o gün bölgeden uzak durabilse de gidecek başka bir yeri olmayan Suriyeliler çareyi evlerine sığınmakta bulmuşlardır.

2-Olayların Gelişimi

Yaklaşık bir hafta boyunca örgütlenen bu insanların bir gün öncesinde ülkelerinde yaşanan karışıklıklar kendilerine bir engel teşkil etmediği gibi görünen o ki yaşadıkları yoğun milliyetçi duygularını daha da fazla tetiklemiştir. Polisin toplanma saatinden 1 saat önce yani tüm Suriyeli dükkânları gezerek 'akşam çıkabilecek olası tatsız olaylar için dükkânlarını erkenden kapatıp evlerine gitmelerini ve mümkün mertebe sokağa çıkmamaları' konusunda uyardığı bilinmektedir. Bunun üzerine Suriyeliler denileni yapmış ve erkenden dükkânlarını kapatarak evlerine gitmişlerdir.

Bölgede olayların patlak verdiğini öğrendikten sonra en hızlı şekilde bir grup insan hakları gözlemcileri olarak bölgeye gittiğimizde kimi dükkânların çoktan kül olduğunu, kimilerinin hala yanmakta olduğunu, kimilerinin grup grup insanlar tarafından yağmalandığını gözlemledik. Bu olaylar ara sokaklara nadiren sıçramakla beraber daha çok Önder ve Ulubey mahallelerinde, Selçuk ve Şehit Rafet Sever Caddeleri üzerinde gerçekleşiyordu. Polisler olaylara hiçbir şekilde müdahale etmiyorlardı. İki tane toma aracı ve bir tane de itfaiye aracı vardı. İtfaiye yanmakta olan dükkânları söndürmeye

---

⁴ Sosyal medya üzerinden yürütülen bu örgütlenme çalışmalar için Bkz. Resim 1,2.

çalışıyordu ancak toma araçları park halindeydi. Sürekli akan trafikteki araçlarda Türk bayrakları asılıydı ve başarısız olan darbe girişimi kutlamaları bir yandan sürerken bir yandan da yakma, yağmalama ve talan etme olayları gerçekleşiyordu. Bölgede tam bir kaos hali mevcuttu. Ayrıca bölgede yaşayan bir Suriyeli olan Y.M.nin⁵ öldüresiye dövüldüğü ve bunun üzerine hastaneye kaldırıldığı bilinmektedir. Dışarıda durum böyleyken Suriyeli bir ailenin evini ziyaret ettik. Evin içinde tedirgin ve korku dolu bir bekleme vardı. Evin babası M.S.⁶ yaşadıklarını şöyle anlatıyor:

“İnternet üzerinden sürekli yaşananlar hakkında bilgi almaya çalışıyoruz. Akşam 7’den beri olaylar devam ediyor. Gelen bilgilerin doğruluğundan emin olamamakla birlikte 2 kişiden haber alınmadığı söyleniyor. Benim küçük oğlum olaylar başladığında dışarıdaydı. Arkadaşının ailesi kendi sokaklarında tehlike geçene kadar çocuğumu dışarıya bırakmamışlar. Daha sonra eve gelmek için dışarı çıktığında çocuğumu görenler kovalamış ve arkasından taş atmışlar. Ancak mesafe uzak olduğundan dolayı zarar gelmeden kurtulabilmiş çok şükür. Şimdilik sadece dükkânlara saldırıyorlar ancak evlere de saldırırlar mı bilinmez. Bizim evin ilerisinde çocukları ve eşi ile birlikte derme çatma bir evde yaşayan bir komşumuzun evini onlar içerideyken ateşe verdiler. Komşumuz kendisinin ve ailesinin canlarını zor kurtardı.”

17 Temmuzda olayların ertesi günü tekrardan bölgeye gittiğimizde yakılıp yıkılmış ve talan edilmiş dükkânlarla karşılaştık⁸ ve her köşe başında tomalarla beraber bekleyen polis ekipleriyle karşılaştık. Biz gelmeden hemen önce oradaki esnaflık yapan Suriyelilerin, dükkânlarının yanmış, yakılmış ve yağmalanmış halinden dolayı toplanarak bir sitem yürüyüşü yapmaya kalkıştıklarını ancak çevik kuvvetin hemen olaya müdahale olduklarını ve Suriyeli esnafı dağıttıklarının bilgisini aldık. Daha sonra bölgede oturan yerli bir Türk vatandaşı olan D.Ö.⁹ ile görüştüğümüzde olay esnasında ve sonrasında şahitliğini şöyle anlattı:

“Ben ikindi namazını kılıp biraz oyalandıktan sonra akşam saat 6.30-7.00 gibi eve doğru geçiyordum. Ben gidiyorken arabalar bozkurt işaretleri ve mehter marşlarıyla gidiyorlardı toplanacakları yerlere. Daha sonra ben akşam namazı için evden çıktım camiye gidiyordum. Bizim evin oradaki çiçekçi beni durdurup ‘nereye gidiyorsun?’ diye sordu. Ben ‘Camiye gidiyorum namaz kılacağım’ dedim. ‘Aman ağabey Ulubey’i yaktılar yıktılar şimdi şuradan geçtiler 100-150 kişilik bir grup rastgele ateş atıyorlar. Tamam, sen Türksün sana belki bir şey yapmazlar ancak kaza kurşunu üzerine denk gelir yaralanırsın’ diyerek beni tutup kolumdan geri evime yolladı. Daha sonra sesler sabah 5’e kadar kesilmedi. Silah attıklarını duyuyorduk. Yaktıkları yerlerin dumanlarını görüyordum evimden. Sonra sabah camiye gelirken yol üzerinde ki Suriyeli esnafın dükkânlarının yakıldığını, talan edildiğini, kepenklerin parçalanarak camlarının indirildiğini gördüm. Suriyelilerin dükkânlarından dokunmadıkları sadece bir tane dükkân gördüm ona da sanırım kepenkleri sağlam olduğundan zarar veremediler. Can kaybını duymadım ancak

⁵ Güvenlik gerekçesi ile ismi verilmemektedir.

⁶ Güvenlik gerekçesi ile ismi verilmemektedir.

⁷ Komşularının yanan evlerinin fotoğrafı için Bkz. Resim 3.

⁸ Bu dükkânların görüntüleri Bkz. Resim 4,5,6,7.

⁹ Güvenlik gerekçesi ile ismi verilmemektedir.

polisin de müdahale etmediğini öğrendim. Zaten nasıl müdahale edebilir ki canavarlar, insan minsan değil onlar.”

Bir önceki akşam dükkânı zarar gören Suriyeli bir esnaf olan M.H.¹⁰ olayla ilgili şunları anlattı:

“Bize ne için böyle davranıyorlar anlamıyorum. Dün gece dükkânımın camlarının kırılıp talan edilmesini balkonumdan seyrettim. Polis yağmacılara benim dükkânımı işaret etti ve sonra yağmacılar dükkânımın camlarını kırarak içindeki malları almaya başladılar.”

Bir başka Suriyeli esnaf H.A.¹¹ ise durumu şöyle tarif etti:

“Ne kadar zararım var bilmiyorum ancak 1000 lira civarındadır. Komşumun dükkânında en az 5000 liralık zarar vardır. Biz kimseden para istemiyoruz. Yalnızca alnımızın teriyle para kazanmak derdimiz. Ancak ona bile izin vermiyorlar.”

Bölgede birçok sivil toplum kuruluşunun genel koordinatörlüğünü yapan ve kendisi de bölgede yaşayan bir Suriyeli olan Asım Halil Bey yaşananları şöyle anlattı:

“Türk toplumu içerisinde Suriyelileri muhacir kabul ederek onlara yardım edenlerin sayısı çok fazla olsa da Suriyelilere karşı nefret içerikli söylem ve eylemlerde bulunanlar da var. Bu durum bizim bölgemizde de böyledir. Suriyelilerin içerisinde de Türk toplumunun tepkisini çekecek hareketlerde bulunanların olduğu bir gerçek ancak bunlar da Suriyeliler arasında azınlıktadır. Öncelikle bunu belirtmemizde fayda var.

Suriyelilerin en çok rahatsız oldukları mevzuların başında çalışmalarına rağmen çoğu zaman işverenler tarafından paralarını alamıyorlar. Suriyelilerden de en çok çalışanlar genç nüfuslardır. Ancak böyle yanlışlıklar her toplumda olur bunu kabul etmekle birlikte durum böyle olunca Suriyeli gençler de biraz da genç olmalarının verdiği heyecanla bazı etnik söylemler oluşturabiliyorlar, aynı Türk toplumunda olduğu gibi. Ancak belki de azınlık olmalarının da verdiği gerçekle bu durum eyleme çok dönüşmüyor. Bunları yaşanan olayların temellerini doğru tespit edebilmemiz açısından anlatıyorum.

Cumhurbaşkanının vatandaşlık hakkında yaptığı açıklamaların bağlamından kopartılarak tartışılmasının oluşturduğu bilgi kirliliğinin gerginliği de zaten bölgeye yansımıştı. Bu gerginlikle beraber yaşanan bıçaklı kavga sonrası örgütlenen Türkler de dün akşam 7'den itibaren başlayarak gece yarısına kadar Suriyelilerin dükkânlarına saldırarak yağma ve talan faaliyetlerinde bulundular. Şehit Rafet Sever Caddesi ve Selçuk Caddesi üzerinde neredeyse zarar görmemiş Suriyeli mağaza kalmadı. Bu mağazaların sayısı 100'den aşağı değildir. Bu olayları Suriyeliler evlerinin balkonlarından fotoğraf ve video olarak görüntüye almışlardır. Başladıklarında 20-25 kişilerdi. Bunlara kimse dur demedikten sonra sayıları 100-200 kişi olarak arttı. Polis müdahale emrinin gelmediğini söyleyerek

¹⁰ Güvenlik gerekçesi ile ismi verilmemektedir.

¹¹ Güvenlik gerekçesi ile ismi verilmemektedir.

olaylara dâhil olmadı ve sadece izlemekle yetindi. Darbe girişimi sonrası güvenlik problemlerinin de bunda payı vardır tabi ki. Polisin müdahale etmediğini gören Suriyeliler de 'Türk hükümeti burada ancak bizleri hiçbir şekilde korumuyor' diye düşünmeye başladılar. Olaya şahitlik eden arkadaşlarım zaman zaman polislerin de yağmaya katıldıklarını ifade ediyorlar. Sizlere bu bilginin kesin bilgi olduğunu söyleyebilirim.

Bizlere düşen Türk yağmacıya göz yuman ve hatta destek olan polisler karşısında adalet duygusu zayıflayan Suriyelilerin bu adalet duygularını tekrardan kazanmalarını sağlamaktır. Çünkü bu adalet sağlanmadığı zaman herkes kendi adaletini kendisi sağlamaya çalışır."

Bölgede her köşe başında polis ekipleri bekliyordu ancak etrafta aynı kişilerin bu gece de Suriyelilere zarar vermek amacıyla toplanacağı ve bu sefer hedeflerinin Suriyelilerin yaşadıkları evler olacağı haberi dolanıyordu. Dün olanları polisin yalnızca seyrettiğini gören Suriyelilerin polise olan güveni sarsıldığından dolayı onlar da kendi aralarında toplanma kararı almışlardı ve kendi emniyetlerini kendileri sağlamayı düşünüyorlardı. Bunun üzerine bölge emniyet müdürü Suriyelilere çeşitli iletişim araçları üzerinden görüntülü olarak bir tercüme mesaj yayınladı ve bu mesajı toplanma kararı alan Suriyelilere ileterek çıkabilecek daha büyük toplumsal olayları engellemeye çalıştı. Mesajın tam metni şu şekilde:

"Suriyeli kardeşlerimiz eğer bugünkü olacak olayla ilgili sakin davranırlarsa, bize bırakırlarsa kendi güvenliklerini bununla ilgili kendimize göre çalışmalarımızı yapacağız. Suriyeliler de ne işe yaradığını görecekler. Ama sizin de eğer karşı tarafla ilgili çatışmaya girelim niyetiniz olursa o zaman bizim gücümüz ikiye bölünür. Bunun sonucunda hiçbir faydasını görmeyiz ve herkes zarar görür. Kötü niyetli insanların karşı tarafı kışkırtma sebepleri var. Suriyeliler de bunları bilmediği için karşı taraf kendine göre kendini haklı hissediyor. Suriyelilerin de kendilerini tanıtmaları lazım. Yoksa bizim ne Suriyelilerle bir problemimiz var ne de diğer tarafla ama fitne araya girdikten sonra iki taraftaki yanlış bilgiler iletişim olmadıktan sonra doğruya çevrilemez."

Bölge Emniyet Müdürünün bu mesajından sonra Altındağ Kaymakamı da bölgeye gelerek Suriyelilerle konuşmuş ve Suriyelileri toplanma kararlarından vazgeçirmişlerdir. Raporlama ekibimiz polislerin de toplanma niyetinde olan Türkleri bir kısmını gözaltına aldığına şahit olmuş ancak gece geç saatlerde içinde Suriyelilerin yaşadığı bir evin camlarının taşlanması olayı gene de engellenememiştir.

3-Yatışan Olaylar Sonrası Bölgenin Durumu

18 Temmuz sabahında yatışan olaylar sonrası Suriyeli esnaflar tekrardan dükkânlarının başına geçmiş ve yıkılan dükkânlarını tamir ederek tekrardan normale dönme adına ellerinden geleni yapmaya başlamışlardı. Suriyeli çocukların medreselerinde tedbir amaçlı verilen 2 günlük tatil son bulmuş ve tedirgin bir şekilde de olsa çocukların bir kısmı okula devam etmeye başlamıştır.

Suriyeli bir grup insan toplanarak iyi niyetlerini göstermek amacıyla sabah saatlerinde bir eylem organize etmişlerdir. Eylemde arabalarına Türkiye bayrakları asmışlar ve “Suriyeliler ve Türkler birdir” sloganları eşliğinde birlik ve beraberlik mesajlarını yaymışlardır.

Yaşanan bu talihsiz olaylar medyaya da yansımış ancak kimi medya kuruluşları olayı gerçeğinden saptırarak “bölgede yıkım gerçekleştiren kişilerin darbecilerin adamları olduklarını” iddia etmişlerdir.¹² Hâlbuki bölgede olan olaylar darbeden önce planlanmış ve hatta darbenin geri püskürtülmesini kutlayan kişiler tarafından gerçekleştirilmiştir.

SONUÇ: TESPİT ve ÖNERİLER

Siteler Bölgesi’nde yaşanan bu olaylar göz göre göre ve uzakta değil Türkiye’nin başkentinde olmuştur. Bu olayların failleri hiçbir şekilde ceza almayarak insanların toplumsal adalet duygularını incitmiştir. Bu olaylar bölge de yaşanan ne ilk olaylardır ne de son olacağı benziyor. Bir daha bu tip olayların yaşanmaması için acilen;

- Olaylara karışan kişilerin tespit edilmeleri ve bir an önce yargılanmaları için geniş çaplı bir çalışma gerçekleştirilmesi,
- Bölge polis teşkilatı hakkında yıkım ve yağmalara göz yumduğu ve hatta destek olduğu iddialarının doğruluğu tetkik edilip, gerekli yasal işlemler başlatılıp sorumlular hakkında cezai işlemler uygulanması,
- Bölgede zarar gören Suriyeli esnafların maddi ve manevi zararlarının giderilmesi,
- Bölgede yıllardır bir türlü sağlanamayan güvenliğin bir an önce tesis edilmesi adına gerekenli çalışmalar yürütülmesi,
- Bölgede yaşayan Suriyeliler ve Türkiye vatandaşları arasında toplumsal uyumun sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılması,
- Eğitim, öğretim ve sağlık hizmetleri konusunda gerekli adımların atılması,
- Hiçbir sosyal güvencesi olmadan çalışmak zorunda kalan Suriyelilerin iş koşullarında çeşitli düzenlemeler getirilerek emek sömürüsünün önüne geçilmesi,
- Yıkımlardan kalma moloz yığınlarının bir an önce yapılacak olan bir çevre düzenlemesi ile temizlenerek yaşanılabilir bir yer oluşturulması,
- Suriyeli mültecilere yönelik nefret söylemlerinin medyada ve iletişim organlarında yer edinmesini engelleyerek bu tip toplumsal yıkımların önüne geçilmesi gereklidir.

---

¹²Yenişafak gazetesinin 18 Temmuz 2016 tarihli haberi.

Uluslar hayali topluluklardır; tarihte ve gerçek toplumsal hayatta herhangi bir karşılıkları yoktur.¹³ Bu yüzden de; Suriyeli sığınmacılar konusunda toplumsal hayatta bir karşılığı olan düzenlemeler yapılacaksa, bunun için 'ulus-devlet'in getirdiği reflekslerle hareket etmeyi bırakıp, insanı merkeze alarak düşünmeli ve çözüm için öncelikle bu yönde adımlar atılmalıdır. Daha da önemlisi, bu düşünce şekli halk tabanına benimsettirilmelidir. Aksi takdirde çok yakında çok daha büyük toplumsal şiddet olaylarıyla karşılaşabiliriz. Bu da tabii ki medyanın daha düşünceli bir şekilde kullanılması, siyasi parti ve liderlerinin, sivil toplum kuruluşlarının, aydın ve entelektüel kesimin bu konuda sorumluluk almasıyla gerçekleşecek bir harekettir.

---

¹³ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Ali Bulaç, Otadoğu'dan İttihad-ı İslam'a (İstanbul: İnkılâp Kitabevi, 2014), 2.cild ss.167.

FOTOĞRAFLAR

Resim 1

GÖNDERİLER

 ile birlikte.
Dün, 12:41 · 🌐

1 dal sigara yüzünden kardeşimizi bıçaklayarak hastanelik eden sözde delikanlı ama ülkelerini bırakıp kaçıp gelen Suriyelilerden intikam alma vakti..
Arkadaşlarınızı davet edin ne kadar kalabalık olursak o kadar iyi 5 bin kişiyle girsek yakar çıkarız önderi.

Buluşma : Cumartesi Akşam 7'de Alemdağ parkı iremce düğün salonu önünde.

Resim 2

 Parkta buluşma Olsun 17.30 da sonra gereği yapılsın inş Dükkanlar mesken tutulmuş boşalttıralım oralarda Bizim Geleceğimiz
Dün, 12:24 · Beğen · Yanıtla

 İsteyen dileyen emanetini yanına alsın
Dün, 12:24 · Beğen · Yanıtla

 Yer alemdağ parkı iremce düğün salonu.. Kardeşim ankara altındağ Battalgazi Mahallesi Alemdağ parkı Çarşamba pazarı bu park Suriyelilerin istila ettiği bi park orada toplanacağız 17.30 da
Dün, 12:43 · Beğen · Yanıtla

Resim3

Resim 4

Resim 5

Resim 6

Resim 7

